

METODICKÝ POKYN

pro žadatele o dotaci na zpracování místní energetické koncepce
z Národního plánu obnovy

Obsah

1.	Úvod.....	1
2.	Analýza výchozího stavu	1
2.1.	Popis lokality a energetické situace	1
2.2.	Analýza zdrojů energie	2
2.3.	Analýza spotřeby energie	2
2.4.	Bilance mezi zdroji energie a její spotřebou.....	3
3.	Návrh vhodných řešení – zásobník projektů	3
4.	Optimální komplexní řešení energetiky – Energetický akční plán.....	4
5.	Obsah místní energetické koncepce	4
6.	Hodnocení místní energetické koncepce.....	5
7.	Povinné přílohy k žádosti o dotaci	5
8.	Vyhodnocení nabídek veřejné zakázky.....	6
9.	Zprávy o udržitelnosti projektu.....	6
10.	Příloha	7

1. Úvod

Tento metodický pokyn je základní informací pro zpracování místní energetické koncepce, která by měla být nástrojem a návodem, jak optimalizovat dodávku energie vůči energií spotřebované v lokalitě konkrétní obce nebo dobrovolného svazku obcí. Místní energetická koncepce by tak měla být dokumentem, podle něhož by místní samospráva měla postupovat při komplexním řešení zajištění dodávky a spotřeby energie v příslušné lokalitě nebo také při dílčích řešeních v rámci jejích jednotlivých částí.

Jedná se tedy o dobrovolně zpracovaný dokument, který má sloužit zejména jako informační podpora měst a obcí pro rozhodování v oblasti energetiky v rámci příslušné lokality a **není** dokumentem zpracovaným podle zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií v platném znění, ve kterém je v §4 ustanovení týkající se územní energetické koncepce.

Základ místní energetické koncepce spočívá v analýze současného stavu energetické situace, tzn. vytvoření přehledu všech lokálních zdrojů energie, detailním zmapování spotřeby energie na daném území a v sestavení energetické bilance, která by měla být provedena v rámci daného území jako celku, ale také ve vyšší míře detailu pro obecní majetek.

V návaznosti na tento rozbor je pak třeba zpracovat soubor možných řešení s důrazem na oblasti, které mohou být místní samosprávou ovlivněny. Z těchto podrobně popsaných možností by měl být následně sestaven návrh optimálního řešení v podobě Energetického akčního plánu sloužícího pro rozhodování na úrovni místní samosprávy a k realizaci v něm definovaných opatření.

Místní energetickou koncepcí je možné vytvořit pro jednotlivé obce nebo města a také pro dobrovolné svazky obcí v případě, že jde o několik obcí, u kterých lze zpracovávat místní energetickou koncepcí dohromady.

Při zpracování dokumentu je velmi důležité v rámci analytické části využít všechny dostupné i potenciální zdroje dat, včetně případného provedení vlastního šetření, s cílem získat maximální množství přesných údajů a informací. Pro správnou interpretaci prezentovaných dat je také důležité vždy uvést, z jakého zdroje nebo jakým způsobem byly uváděné hodnoty určeny.

Celá koncepce, zvláště pak její koncepční část, by měla být zpracována ve spolupráci s místní samosprávou a měla by vycházet i z jejích záměrů.

2. Analýza výchozího stavu

2.1. Popis lokality a energetické situace

Úvodní část místní energetické koncepce by měl tvořit popis lokality obsahující všeobecné údaje o obci, případně svazku obcí, (velikost katastrálního území, počet obyvatel), klimatické údaje (včetně popisu místních podmínek pro využití vodní, větrné a sluneční energie), na jejichž základě je možné provádět technické

výpočty, a analyzovat možnosti výroby a rozsah spotřeby energie, rozbor stávající struktury spotřeby energie zahrnující všechny sektory a informace o stavu energetické infrastruktury.

Tento popis by tedy měl postihovat objekty v rámci obecního majetku či segment veřejného osvětlení, které je možné rozpracovat přesněji a ve vyšší míře detailu. Dále by měl zahrnovat sektor bydlení, kde by měla být identifikována struktura z pohledu typu (počet bytových a rodinných domů), stáří a tepelně technických vlastností (podíl domů s určitou energetickou náročností, respektive zateplených domů) nebo způsobu vytápění a využívané energie k vytápění (podíl domů s určitým druhem vytápění). Podobným způsobem by pak měl být zpracován rovněž popis pro ostatní sektory včetně ostatních budov veřejné sféry a podnikatelské činnosti, případně specificky průmyslu (počet a typ objektů využívaných pro podnikatelskou činnost včetně průmyslu a zemědělství v rozdělení podle CZ-NACE či jiného členění). V rámci celého segmentu budov by zároveň měly být uvedeny plochy a orientace střech.

2.2. Analýza zdrojů energie

Analýza zdrojové části energetické bilance by měla obsahovat přehled všech decentrálních výroben elektrické nebo tepelné energie (fotovoltaické elektrárny, solární kolektory, větrné elektrárny, malé vodní elektrárny, bioplynové stanice, kogenerační jednotky apod.), případně podnikových výroben elektrické nebo tepelné energie a výroben tepelné energie v rámci místní soustavy zásobování tepelnou energií.

U těchto výroben je vhodné uvést, s ohledem na druh výrobní, instalovaný elektrický či tepelný výkon a roční výrobu a dodávku elektrické nebo tepelné energie, přičemž je třeba, kromě vlastní dokumentace pro přesné zmapování výroben v rámci obecního majetku, využít jak všechny dostupné zdroje dat (údaje o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem apod.), tak i vlastního šetření na místě (údaje získané od držitelů licence na výrobu elektrické nebo tepelné energie a od vlastníků energetických zařízení včetně výroben nelicencovaných a pracujících v ostrovním režimu).

Tento přehled by tedy měl zahrnovat především zdroje místního významu, nikoli velké elektrárny na daném území bez dopadu do místní energetické bilance a prezentovat jak individuální údaje za jednotlivé výrobny, tak i celkové souhrny za jejich jednotlivé druhy, danou lokalitu nebo její části. V případě výroben, u nichž není možné zjistit přesné údaje (zdroje bez licence apod.), je třeba provést expertní odhad.

2.3. Analýza spotřeby energie

Analýza spotřební části energetické bilance by měla obsahovat přehled objemů spotřeby energie v členění podle jednotlivých způsobů užití energie (vytápění a ohřev vody, veřejné osvětlení, provoz technologií apod.) a podle energonositelů (elektrická energie, zemní plyn, tepelná energie, pevná paliva).

Při tom je třeba přesněji a ve vyšší míře detailu zpracovat přehled spotřeby energie v rámci obecního majetku,

kde lze uvést individuální údaje za jednotlivé objekty a jednotlivé segmenty mimo budovy, na základě vlastní dokumentace. V sektoru bydlení je pak třeba všechny příslušné údaje určit, případně odhadnout, s využitím vlastní analýzy jeho struktury, relevantních zdrojů dat (statistik provozovatelů distribučních soustav apod.), případně dalšího vlastního šetření, přičemž podobně je možné postupovat i u ostatních sektorů.

2.4. Bilance mezi zdroji energie a její spotřebou

Ze získaných informací o zdrojích energie a její konečné spotřebě je následně třeba sestavit energetickou bilanci, v níž by proti sobě měly být postaveny zejména objemy lokální výroby a spotřeby elektrické energie a objemy výroby a spotřeby tepelné energie a dalších energií (plynných, pevných, případně kapalných paliv) pro pokrytí tepelných potřeb v rámci daného území.

Tato bilance by pak měla být vždy sestavena celkově za řešenou lokalitu (obec nebo svazek obcí) a v případě potřeby může být vhodně rozdělena podle jejích vymezených částí (na základě sídelní struktury, členitosti nebo specifického charakteru zástavby apod.).

3. Návrh vhodných řešení – zásobník projektů

Na základě všech získaných informací je třeba zpracovat návrh možných (smysluplných) řešení nakládání se všemi druhy energií na daném území, jehož výsledkem by měl být soubor, respektive „zásobník“, všech vhodných dílčích řešení ve vztahu k objektům i segmentům mimo budovy (veřejné osvětlení, soustava zásobování tepelnou energií apod.). Tato řešení je třeba navrhnout samostatně pro každý objekt či segment v rámci obecního majetku a typově (pro každý druh objektu apod.) v ostatních sektorech (bydlení apod.), a to včetně určení, případně odhadu, všech jejich jednotlivých nákladů a přínosů.

Obsahem tohoto „zásobníku“ by tedy měl být podrobný popis jednotlivých řešení s přiměřeným rozsahem specifikace technického řešení a s uvedením investičních nebo provozních nákladů, dopadů do energetické bilance, finančních přínosů a identifikace organizačních nároků a možností financování. Přitom je nezbytné zohlednit význam jednotlivých segmentů nakládání s energií v rámci celku, nicméně zároveň by měl důraz být kladen především na ty jeho části, které mohou být místní samosprávou ovlivněny (objekty v majetku obce, veřejné osvětlení apod.).

V rámci tohoto návrhu by měly být určeny konkrétní způsoby řešení, například zavedení energetického managementu, uplatnění energetických služeb, instalace zdroje energie, realizace výstavby s případným využitím inovativních prvků (Energy Performance Contracting, Performance Design & Build apod.).

4. Optimální komplexní řešení energetiky – Energetický akční plán

Hlavním výstupem místní energetické koncepce by měl být návrh optimálního komplexního řešení, v podobě formulace Energetického akčního plánu, jehož obsahem by měl být přehled konkrétních opatření vhodných pro uskutečnění jednotlivých vybraných řešení formulovaných v „zásobníku“, včetně specifikace:

- technických aspektů,
- investičních nákladů,
- zdrojů pro financování (využití dotačních titulů),
- časový harmonogram

Energetický akční plán by tedy měl být základem pro přípravu a realizaci těchto aktivit s cílem optimalizovat nakládání s energií v rámci příslušné lokality a jeho příprava by tak měla probíhat v úzké spolupráci s místní samosprávou, čímž by měla být zaručena udržitelnost zpracované a podpořené místní energetické koncepce.

Místní energetická koncepce by tak měla se svým Energetickým akčním plánem sloužit zejména pro rozhodování místní samosprávy při řešení nakládání s energií, včetně optimalizace spotřeby, a to jak v rámci příslušné lokality jako celku, tak specificky v rámci obecního majetku, s ohledem na nákladovou výhodnost a environmentální udržitelnost.

5. Obsah místní energetické koncepce

Zpracovaný dokument v podobě místní energetické koncepce musí obsahovat pro příslušnou lokalitu výše stanovené informace.

Při zpracování místní energetické koncepce je vhodné postupovat podle následujících doporučených částí dokumentu:

- Úvod se stručným popisem lokality
- Analýza výchozího stavu energetické situace
 - Popis lokality a energetické situace
 - Strana zdrojů energie
 - Strana spotřeby energie
 - Bilance mezi zdroji energie a její spotřebou
- Návrh možných řešení – zásobník obecných projektů
- Optimální komplexní řešení energetiky – Energetický akční plán

V případě, že koncepce nebude odpovídat požadavkům poskytovatele dotace, ale bude možné ji dopracovat, bude žadatel vyzván k nápravě. Po zpracování upraveného dokumentu bude koncepce opětovně předložena k posouzení. V případě, že nebude dokument opraven, bude poskytovatelem dotace požadováno vrácení dotace zpět pro nesplnění účelu poskytnutí dotace.

6. Hodnocení místní energetické koncepce

Hlavním **kritériem pro hodnocení je kvalita zpracované koncepce** s tím, že se bude přihlížet k následujícím parametrům, kterými jsou:

- **přehlednost a úplnost zpracované koncepce** – vychází z dostatečnosti a úplnosti údajů zpracovaných na straně zdrojů energie a na straně spotřeby energie,
- **komplexnost řešení** – zachycuje vyváženost a kvalitu jednotlivých navržených řešení a jejich spojení do optimálního komplexního řešení energetiky v příslušné lokalitě,
- **úplnost projektů v zásobníku řešení** – v jednotlivých opatření bude kromě specifikace technického řešení zásadní také jejich investiční náročnost, kterou bude možné hodnotit výhodnosti variant a volbu optimálního řešení,
- **srozumitelnost a přínosnost** – obsah koncepce musí být technicky zaměřený a přiměřeně podrobný, ovšem nesmí to být na úkor srozumitelnosti a na druhou stranu musí obsahovat dostatek informací pro rozhodování o navrhovaných řešeních, ovšem v podobě, která bude srozumitelná pro poučeného laika, čemuž musí odpovídat i rozsah zpracovaného dokumentu (nesmí obsahovat mnoho desítek nebo dokonce stovky stránek),
- **dlouhodobost a udržitelnost přínosů** – v jednotlivých dílčích variantách řešení se nutně objeví u specifikace technického řešení, zda jsou dlouhodobým a udržitelným řešením, tj. daná koncepce a také Energetický akční plán obsahují jasné kvantifikované cíle v podobě potenciálu snížení spotřeby energie.

7. Povinné přílohy k žádosti o dotaci

Dotace z Národního plánu obnovy je určena na zpracování místní energetické koncepce. K podané žádosti o dotaci se vyžaduje doložení příloh, z nichž podstatnou je technická příloha s názvem Podrobná osnova, harmonogram a popis realizace akce, kalkulace nákladů realizace akce.

V požadované technické příloze je nutné k žádosti předložit následující informace:

- popis příslušné lokality s případným rozdělením na části (části obce nebo jednotlivé obce v dobrovolném svazku obcí),
- návrh časového harmonogramu zpracování koncepce,
- kalkulace výdajů na zpracování koncepce.

Dále se přikládají přílohy netechnického charakteru (administrativní povahy), jež jsou specifikovány ve znění výzvy k podání žádosti o dotaci.

U všech dokumentů dodávaných k žádosti o dotaci musí být splněna k datu podání žádosti podmínka, že dokumenty nesmí být starší tří měsíců před datem podání žádosti.

8. Vyhodnocení nabídek veřejné zakázky

Na zpracování místní energetické koncepce je třeba provést výběr jejího „dodavatele“. Výběr dodavatele koncepce je možné provést před žádostí o dotaci, ale také je možný až po akceptaci žádosti. Při výběru nejvhodnějšího dodavatele bude veřejným subjektem provedeno vyhodnocení nabídek podaných ve výběrovém řízení.

Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek se předkládá poskytovateli dotace po akceptaci žádosti o dotaci.

Aktuální výzvu je možné nalézt na stránkách www.mpo-efekt.cz.

9. Zprávy o udržitelnosti projektu

Po zpracování místní energetické koncepce je příjemce dotace povinen nejpozději do 31. března po uplynutí následujícího roku od zpracování a předání místní energetické koncepce a dále pak každý následující rok do uplynutí tří let zasílat poskytovateli dotace zprávu o udržitelnosti projektu, která se bude skládat z informace vyplývající z dalšího postupu při uplatňování výstupů místní energetické koncepce, optimálně popisem plnění ze zpracovaného Energetického akčního plánu. Ze zprávy bude zřejmé, jaká řešení a energeticky úsporná opatření byla v návaznosti na zpracovanou místní energetickou koncepci realizována a jakých úspor energie bylo na základě toho dosaženo.

10. Příloha

Doporučená struktura obsahu místní energetické koncepce

1. Identifikační údaje

- 1.1 Zadavatel koncepce
- 1.2 Zpracovatel koncepce
- 1.3 Předmět koncepce

2. Analýza výchozího stavu energetické situace

2.1. Popis lokality a energetické situace

- Všeobecné údaje
- Klimatické podmínky
- Stávající infrastruktura

2.2. Analýza zdrojů energie

2.3. Analýza spotřeb energie

2.4. Bilance mezi zdroji energie a její spotřebou

3. Možná řešení – zásobník projektů

- 3.1 Řešení 1 - navržené samostatně pro každý objekt či segment v rámci obecního majetku a typově (pro každý druh objektu apod.) v ostatních sektorech (bydlení apod.)
- 3.2 Řešení 2
- 3.3 Řešení 3 ...

4. Optimální komplexní řešení energetiky – Energetický akční plán

- 4.1 Stručný popis proveditelného řešení
- 4.2 Popis technického řešení
- 4.3 Investiční potřeby realizovatelného řešení
- 4.4 Finanční zdroje pro realizaci řešení
- 4.5 Harmonogram realizace

www.mpo-efekt.cz

**INFORMAČNÍ PORTÁL
MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ČR**

o podpoře energetických úspor

